

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**M. Antonii Marsilii Colvmae, Bononiensis, I. C.
Archiepiscopi Salernitani, De Ecclesiasticorum Reddituum
Origine, & Iure Tractatvs**

Colonna, Marcantonio

Venetijs, 1575

Cap. XIII. Varias itidem esse species Beneficiorum, quæ nec iurisdictionem,
nec administrationem habeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61495)

- 40 capita rubra, subselliaq; altiora tribuit; † cum antea à ceteris non nisi sedendi ordine dignoscerentur: quod tradit etiam Iulia. Taboetius I. C. Clarissimus in Ephemer. Histori. titu. de Varia Pontificij magistratus conditione. Et hæc hæctenus.

A R G V M E N T V M.

Varias itidem esse species beneficiorum, quæ nec iurisdictionem, nec administrationem habeant.

R E R V M S V M M A E.

- 1 Præstimoniam quæ sint.
- 2 Altaria, siue beneficia simplicia quæ.
- 3 Actio in simplum.
- 4 Interdicta simplicia, & duplicia.
- 5 Simples, & duples armature.
- 6 Simples venditiones.
- 7 Cappella sunt in duplici differentia.
- 8 Canonicatus, & Canonici unde dicti. & nu. 11.
- 9 Regula iuris, & regula Catoniana.
- 10 Regularium Canonorum nomen unde.
- 12 Canon præstationem certam annuam significat, quo sensu dicitur canon frumentarius, & largitionalis in iure.
- 13 Canonicus sine præbenda esse non potest.
- 14 Præbenda quid sit.
- 15 Præbenda alia temporales, alia sacerdotales, quædam non sacerdotales.
- 16 Portiones beneficia sunt.
- 17 Portionarij, Mansionarij, & Afisij idem sunt. Et capitulum non constituunt. nu. 18.

CAPVT DECIMVMQVARTVM.

TERTIO subdiuisionis capite continentur ea beneficia, quæ nec administrationem, nec iurisdictionem habent, quorum plures species numerantur. Eæ uerò sunt, † Præstimoniam, quæ cum pro ijs, qui literarum studijs incumbunt instituta sint, paruum, aut nullum annexum seruitium habent, cap. fin. de concess. præbend. in 6. Staphil. de lit. grat. in 5. expect. forma. post Oldra. confi. 81. & 140. † Eiusmodi etiam sunt altaria in Ecclesia, cum autoritate Episcopi fundata, cap. quæsitum, 1. quæst. 3. cap. recolentes, de sta. Monach. Clemen. 2. de decim. quæ simplicia beneficia uulgo appellantur, quòd nullam iurisdictionis, administrationis uè mixturam habent: † sicut in simplum actionem dari dicimus, cum lex merum & simplicem rei ualorem persolui iubet; in duplum uerò, cum duplex rei æstimatio præstatur: † sic & interdicta simplicia, ac duplicia uocantur, §. 3. Insti. de interd. l. ij. ff. eo. & apud Vegetium † simplares, ac duplares armaturæ leguntur. † In iure etiam simplares uenditiones dicuntur, l. si tamen. ff. de edil. edict. † Ad has beneficiorum species, Cappellæ etiam referuntur. Eæ uerò in duplici differentia sunt; aliæ enim in Ecclesia sitæ Capellaniæ dicuntur: ideo quæ ad perpetuos Capellanos, qui eas obtinent, Apostolica rescripta dirigi consueuerunt: aliæ uerò cum corpus separatim ipsæ constituant, Capellæ nuncupantur, to. tit. de capel. Monach. eorum uerò Rectoribus sic rescribi solet N. Rectori Capellæ, ut tradit Rebuff. in praxi benefi. cap. de benefi. secular. num. 14. † Canonicatus etiam beneficia sunt sine iurisdictione, ac administratione; quos qui possident, Canonici sunt appellati, ea ratione, quòd alicuius Ecclesiæ sodales & collegæ, eiusdem Canonis, ac regulæ

gulę obseruatores sint. Canon enim Græcè Latinè regula
 nuncupatur, c. 1. dist. 3. vnde subiecti regulę in decretis di
 cuntur, cap. saluator, 1. q. 3. quemadmodum enim regula
 Philosophię, mediocritatis, & temperantię Latinis appel
 latur, ita & regulę dicuntur, quę certam uiuendi normã
 præscribunt, ad eamque obseruandam astringunt, c. regu
 9 lę, dist. 3. † sic & regula iuris, & regula Catoniana dicta est,
 quę ius ipsa constituit, aut iam constituti iuris breuem
 quandam narrarionem continet. Qua significatione vni
 10 uersum ius regula dici posset. † inde & regularium Cano
 nicorum nomen prodijt, illos denotans, qui ex uoto, &
 professione certę se regulę subiecerunt quorum supra me
 11 minus. † Nuncupantur etiam Canonici à Canone, hoc
 est, pensitatione, quę illis singulis annis ex fructibus Ec
 12 clesię quotidiè persoluitur. † Canon namque præstatio
 nem certam, & statutam significat, quę fisco, alterive pen
 ditur; quo sensu frumētarium Canonem Urbis Romę di
 xit aliquando Iustinianus, eod. lib. 11. vbi Io. Fab. Bal. Io.
 de Plat. Luc. de pen. & alij not. & canonem largitionalem
 lib. 10. & Canonicam illationem, in l. placet, C. de sacros.
 Eccle. Ab huiusmodi itaque Canonis perceptione existi
 marunt nonnulli Canonicos appellari, quod & inuerisi
 13 mile non est. † Porrò sine præbenda Canonicus esse non
 debet, c. relatum, de præb. & præbendæ ac Canonix no
 14 men promiscuè accipi consueuit, c. ex multis, 1. q. 3. † Ea,
 uerò est annona, quę sodalibus, siue alicuius Ecclesię Ca
 nonicis in sui ministerij, compensationem præstari solet
 c. si monachus, 16. q. 1. Quo uerbo & magnum Aureliũ
 15 Cassadorum in Epistola ad Ampelium, usum legimus, li
 br. 5. variarum. † Præbendarum autem notissima partitio
 ea est, quod alię temporales existunt, Doct. in c. cum M.
 ubi Dec. & Rip. post alios, de consti. quædam rursus Sacer
 dotales, à sacris Ordinibus illis annexis nuncupantur, quę
 non

nō nisi ijs, qui eisdem Ordinibus initiati sunt, uel initiari
 possunt conferuntur. Quædam uerò non Sacerdotales
 sunt, quæ sacrum presbyteratus, ordinem minimè requi-
 16 runt, c. cui de non Sacerdotali, de præb. in 6. † Portiones
 quoque, sic uulgo dictæ, & ipsæ beneficia sunt, quæ iurisdic-
 ctione, & administratione carent; sunt autem ueluti ciba-
 ria, quæ Diaria Vlpianus appellat in l. antepen. ff. de alim.
 17 & cib. leg. † Eas, qui obtinent, portionarij nuncupantur,
 uel Mansionarij, quòd semper in Ecclesia maneant, Qui
 & Assisij à Sūmis Pontificibus solent appellari, quòd sem-
 18 per in Ecclesia assideant, c. pen. de cler. non resid. † Hi Ca-
 pitulum, aut Collegium non constituunt, c. cum dilecta,
 de excess. Prælat. & hæc quidem sunt beneficia secularia,
 quorum tractationem primo diuisionis capite polliciti
 sumus.

A R G V M E N T V M.

*Regularium beneficiorum quot genera sint tum & de
 Sacerdotalibus temporalibus ac perpetuis beneficijs,
 itemq; commendis non nulla scitu necessaria.*

R E R V M S V M M A E.

- 1 Regularia beneficia aut duplicia sunt, aut simplicia.
- 2 Prior iurisdictionem nullam habet in monachos.
- 3 Canonici regulares, & Monachi, dicuntur habere beneficia, si-
 ne administratione, & iurisdictione.
- 4 Abbates monachorum dicuntur obtinere beneficia duplicia.
- 5 Abbatis nomen unde.
- 6 Abbatis nomen cur apud monachos usurpari, primum cæ-
 perit.
- 7 Abbates obtinent dignitatem.
- 8 Abbatissa Ecclesiæ Todrensis præest omnibus clericis.
- 9 Archimandrita habent beneficia regularia duplicia.

Vnde